

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM
II ETAP

Jak zmieniać małą szkołę?

Elżbieta Tołwińska-Królikowska

Jakie są zalety małych szkół?

Zalety małych szkół

- mała liczba uczniów w szkole i w poszczególnych klasach
- wszyscy znają się, możliwa indywidualizacja nauczania,
- mało liczne grono pedagogiczne - ułatwiona współpraca, działania interdyscyplinarne,
- wielkość szkoły jako instytucji – łatwe wprowadzanie zmian organizacyjnych,
- łatwość wyjścia z uczniami poza budynek – prowadzenia zajęć dydaktycznych w „rzeczywistym” świecie
- przyjazne najbliższe otoczenie szkoły, które identyfikuje się z nią i uważa za swoją,

Jakie są słabe strony małych szkół?

Słabe strony małych szkół

- odległość od centrów kultury i nauki, bibliotek, domów kultury, muzeów itp.
- odległość od placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych,
- osamotnienie nauczycieli – specjalistów przedmiotowych,
- nieprzystosowanie programów nauczania i podręczników do warunków lokalnych – dzieci zdobywają wiedzę o Warszawie czy Krakowie, ale nie o swojej miejscowości i gminie,
- konieczność prowadzenia nauczania w klasach łączonych, postrzeganych jako rozwiązanie zaniżające poziom nauczania,
- często słabszy rozwój społeczny i większa nieśmiałość dzieci wiejskich - mniejsza liczba kontaktów z innymi ludźmi.

Jakie są małe szkoły?

- brak danych ze sprawdzianów w małych szkołach nie są agregowane przez OKE,
- z wysoko wykwalifikowanymi nauczycielami,
- wiele z nich ma klasy łączone, choć mają one (niezasłużenie) złą opinię.

A jakie jest Państwa zdanie o klasach łączonych?

Klasy łączone w polskich szkołach

- Powszechnie ale nietrwale stosowane rozwiązanie
- Różne klasy są łączone, ale nie jest to trwałe rozwiązanie organizacyjne
- Często za ich wprowadzeniem nie idzie obniżka kosztów
- Poziom osiągnięć uczniów kl. III jest podobny do poziomowi osiągnięć uczniów klas jednorodnych
- Nie jest wykorzystywany potencjał grupy zróżnicowanej wiekowo

Prof. R. Pęczkowski „Funkcjonowanie klas łączonych w polskim systemie edukacji”

Małe szkoły w Europie

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Walia – reforma edukacji wczesnej

- uczenie się w realnym świecie
- uczenie się w działaniu

Walia – praca w zespole a indywidualizacja

- Pomoc dydaktyczne
- Organizacja pracy
- Indywidualne zadania i wymagania
- **Niespodzianki!?**

Walia – wpływ dzieci na świat

- konsultowanie
- współdecydowanie
- samodzielność
- odpowiedzialność

Finlandia – kraina małych szkół

- łączenie klas
- metoda projektu w grupie zróżnicowanej wiekowo
- duża ilość zadań manualnych, artystycznych
- wykorzystanie przestrzeni

Finlandia – kraina małych szkół

- Silny wiążek szkoły i dzieci z otoczeniem

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

A więc...

LIKWIDOWAĆ CZY ZMIENIAĆ?

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Należy zmienić

- metody pracy dydaktycznej
- organizację pracy
- zarządzanie
- funkcję szkoły

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

ZARZĄDZANIE OŚWIATĄ

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

pro publico

Do czego gminie potrzebna jest szkoła?

Dydaktyka - metoda projektu edukacyjnego

- umożliwia wspólną pracę uczniów w różnym wieku
- rozwija umiejętności społeczne
- buduje poczucie sprawstwa i własnej wartości
- pozwala rozwinąć zarówno wiedzę jak i umiejętności oraz kształtować postawy
- jest interdyscyplinarna
- umożliwia każdemu uczniowi wykorzystanie jego zasobów

Dydaktyka – grupy zróżnicowane wiekowo

- uczniowie uczą się funkcjonować w większej grupie
- w społeczności szkolnej powstaje silna więź
- „starsi uczą młodszych” – korzyści dla obu stron

Dydaktyka – wykorzystanie lokalnych zasobów

- otoczenia szkoły,
- rodziców – „asystentów” nauczyciela,
- miejscowych ekspertów,
- zwyczajów, historii lokalnej,
- miejsc, budowli, przyrody.

Dydaktyka – z uczniami uczą się dorośli

- Uczniowie angażują mieszkańców
- Uczą się, że mogą zmienić swoją wieś...
...i cały świat

W wyniku takiej edukacji uczniowie...

...zdobędą potrzebną wiedzę
i umiejętności,
a przy okazji dobrze
poznają swoje
miejscowości,
silniej się z nimi złączą
i pokochają je.
Tylko wtedy zechcą
do nich kiedyś wrócić
i czynić lepszymi
miejscami do życia.

NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Organizacja pracy szkoły

- Różne formy organizacyjne: klasy łączone, grupy zróżnicowane wiekowo, dni projektowe...
- Unowocześnienie pracy w klasach łączonych – to dobra forma edukacji
- Edukacja włączająca

Zarządzanie szkołą

- z udziałem społeczności szkolnej: uczniów i rodziców,
- z udziałem mieszkańców wsi - szkoła to ich dorobek, skarb, „serce wsi”,
- organizacja pozarządowa wspiera szkołę

Funkcja szkoły

- Centrum uczenia się przez całe życie – LLL (LOWE)
- Centrum rozwoju lokalnego
- Usługi dla mieszkańców
- Pełne wykorzystanie zasobów

Jak do tego doprowadzić?

film **MODEL MAŁEJ SZKOŁY**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

Działania gminy

- Co jest dla nas ważne? – strategia rozwoju gminnej edukacji
- Motywowanie dyrektora i nauczycieli – gminne granty, doskonalenie zawodowe, sieci współpracy
- Wykorzystanie potencjału społecznego – organizacje pozarządowe

Niech małe szkoły staną się „motorami” rozwoju lokalnego!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Ośrodek
Rozwoju
Edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DOSKONALENIE STRATEGII ZARZĄDZANIA OŚWIATĄ
NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM ETAP II

